

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Силабус

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

освітньо-професійна програма Спеціальна освіта

спеціальність 016 Спеціальна освіта

спеціалізація 016.01 Логопедія

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри логопедії
та інноваційних технологій в інклюзії
Протокол № 1 від “15” січня 2025 р.

2024 – 2025 навчальний рік

1. Загальна інформація	
Назва практики	Виробнича практика
Викладач (-і)	Джус О.В. http://surl.li/phkfx Ленів З.П. http://surl.li/phkzi Лукачович Г.О. http://surl.li/phkhk
Контактний телефон викладача	+38-068-104-5000, +38 067-726-4941 +38-099-049-46-84
Е-mail викладача	oksana.dzhus@pnu.edu.ua zorianana.leniv@pnu.edu.ua, halyna.lukachovych@pnu.edu.ua
Формат практики	Очний (онлайн за наявності погодження)
Обсяг практики	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Консультації узгоджувати	Останній понеділок місяця: 16.00-17.00 108 а ГК або http://surl.li/phhxn – Джус О.В Остання п'ятниця місяця : 16.00-17.00. https://meet.google.com/yve-ewoa-grm - Ленів З.П. Остання середа місяця, 15.30-17.00 https://meet.google.com/ecv-sviz-vfz Лукачович Г.О.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/resource/view/120173
2. Анотація	
Предметом виробничої практики на посаді логопеда є професійно-педагогічна діяльність, спрямована на корекцію мовленнєвих порушень, розвиток мовленнєвих та пізнавальних функцій у дітей з особливими освітніми потребами, а також організація співпраці з педагогами, батьками та розробка методичних матеріалів для забезпечення ефективності корекційної роботи; проведення досліджень, написання тез.	
3. Мета та завдання практики	
Метою виробничої практики на посаді логопеда є узагальнення і вдосконалення професійно-педагогічних знань, умінь і навичок здобутих в період навчання і попередніх практик; формування вміння застосовувати теоретичні знання в практиці корекційної і логопедичної роботи; вибирати і застосовувати методи, форми і прийоми подолання порушень мовленнєвої діяльності дітей; проводити вивчення пізнавальної діяльності дітей, аналізувати результати дослідження; здійснювати перспективне і поточне планування змісту всіх видів логопедичної роботи; визначати і реалізовувати завдання логопедичного супроводу корекційної роботи, обґрунтовано вибирати і застосовувати методи, форми і прийоми подолання порушень мовленнєвого розвитку й розвитку вищих психічних функцій у дітей з особливими освітніми потребами; робити оптимальний вибір методик корекційного впливу, матеріалу, наочних і технічних засобів з урахуванням логопедичної корекції порушених функцій; виготовляти демонстраційний і роздатковий дидактичний матеріал для корекційних занять; володіти прийомами організації спільної роботи з педагогами і батьками дітей з особливими освітніми потребами; проведення досліджень, написання тез	
4. Програмні компетентності та результати практики	
Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності:	

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості: психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

СК-19. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримки мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичного недорозвитку, загального недорозвитку мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфії, дислексії, дискалькулії), набутих розладів мовлення та спілкування

СК-21. Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про методики, технології і засоби корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з порушенням мовлення.

Очікувані результати виробничої практики на посаді логопеда в ІРЦ

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи

діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

PH8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

PH9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

PH10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

PH13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

PH14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

PH18. Застосовувати у професійній діяльності базові знання про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій, локалізації мовлених зон кори головного мозку та порушень при їх ураженні для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі у різні вікові періоди.

PH19. Інтегрувати у професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

PH21. Добирати та застосовувати методики психолого педагогічного і логопедичного обстеження осіб з порушенням мовлення, визначати стан сформованості мовлення у різні вікові періоди: рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та формулювати психолого педагогічний та логопедичний висновок.

PH23. Розуміти важливість відповідального стану до здоров'я та уміти раціонально використовувати ресурси особистості.

PH24. Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.

5. Організація і зміст практики

Обсяг практики

Вид практики	Загальна кількість годин
Виробнича практика	180

Ознаки практики

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
6	Спеціальна освіта	3	Нормативна

План проходження практики

Вид роботи	Год.
Настановча конференція.	2

Прибуття на базу практики.	1
Скласти індивідуальний план роботи практиканта (в щоденнику практики). Вести щоденник практики.	5
Відвідування логопедичних/корекційних занять з конспектуванням.	20
Складання протоколів спостереження за логопедичними заняттями.	10
Створення логопедичної гри і її апробації на заняттях.	20
Проведення логопедичної діагностики і заповнення мовленнєвої карти.	20
Написання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного/молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу на базі практики .	10
Написання логопедичної характеристики на дитину дошкільного/молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу на базі практики.	10
Складання індивідуального плану логопедичної роботи на дитину дошкільного/молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу на базі практики.	20
Складання 4 конспектів занять.	20
Проведення 4 логопедичних занять та їх аналіз (з фото-відео матеріалами).	5
Виконання індивідуального завдання (дослідження для курсової роботи)	12
Написання тез і статті, розробка презентації та доповіді на конференцію.	10
Проходження курсів	5
Складання звіту.	2
Створення презентації про проходження виробничої практики.	2
Оформлення і підписання документації практики.	1
Завантаження матеріалів практики на googledrive (гугл диск кафедри).	1
Здача у одному файлі заповненого вручну щоденника практики з підписом, печатками керівника (директора) і відгуком та підписом вчителя-логопеда (консультанта ІРЦ, терапевта мови і мовлення, вчителя-дефектолога, логопеда, дефектолога), характеристики від керівника Базі практики (директора) з підписом і печаткою, звіту з підписом здобувача освіти з QR-кодом на googledrive, на кафедрі логопедії та інноваційних технологій в інклюзії.	2
Захист практики.	2
Заг.:	180

6. Система оцінювання практики

Загальна система оцінювання практики	Рейтингова оцінка	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
	90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
	81-89	B (дуже добре)	добре	
	70-80	C (добре)		
	60-69	D (задовільно)	задовільно	
	50-59	E (достатньо)		
	26-49	FX	незадовільно	не зараховано
25 і менше	F			

<p>Вимоги до документації практики</p>	<p><i>Щоденник практики</i> (надрукований книжечкою, заповнений вручну, (але для онлайн – з друкованим текстом) без граматичних, лексичних, орфографічних помилок з необхідними підписами і печатками, шаблон є на дистанційці, надрукований варіант на кафедрі).</p> <p><i>Протоколи спостереження за логопедичними заняттями на кожне відвідане заняття</i> (шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Можна заповнити вручну і просканувати чи якісно сфотографувати та вантажити у pdf форматі, або заповнити у MS word. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називаєте <i>Протокол1.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>, <i>Протокол2 .doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i> і так далі).</p> <p><i>Мовленнєва карта</i> (шаблон, інструкція, матеріали для обстеження і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований варіант шаблону можна взяти на кафедрі та скопіювати. Можна заповнити вручну і просканувати чи якісно сфотографувати та вантажити у pdf форматі, або заповнити у MS word. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називаєте <i>Мовленнєва карта.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Психолого-педагогічна характеристика</i> (пишеться на основі діагностики і заповненої мовленнєвої карти, шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називаєте <i>Психолого-педагогічна характеристика.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Логопедична характеристика</i> (пишеться на основі діагностики і заповненої мовленнєвої карти, шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називаєте <i>Логопедична характеристика.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Індивідуальний план логопедичної роботи</i> (на платформі дистанційного навчання є шаблон і зразок).</p> <p><i>Логопедична гра</i> (вимоги, алгоритм створення, шаблон, ресурси картинок, приклади є на платформі дистанційного навчання. Створюєте в Canva чи іншій подібній платформі або в Powerpoint). Гра має містити назву, мету, хід гри (з варіантами), бути логопедичною і вашою авторською, без використання штучного інтелекту. У документі гри робите посилання на платформу, де ви її створили, додаєте доступ за посиланням) <i>Логопедична граНАЗВА.pptx</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>4 розширених конспектів логопедичних занять з усіма дидактичними матеріалами до них</i> (на платформі дистанційного навчання пояснення структури заняття та гугл форма, яку ви заповнюєте і вам на електронну пошту прийде посилання на створений документ <i>попереднього</i> конспекту, де буде видно структуру заняття (Тема, Мета, Завдання корекційні, виховні, освітні, Обладнання і матеріали, Хід заняття, Вступна частина, Основна частина, Заклучна частина, Домашнє завдання з іграми, вправами, завданнями) і покликання на ресурси, де можна взяти матеріали для завдань та ігор. Коли заповнюєте форму, враховуєте пояснення, вам прийде на пошту посилання на документ, просите доступ на редагування, керівник перегляне і дає доступ. Вантажите цей документ в свою папку на диску кафедри та продовжуєте редагувати. Кожен конспект заняття має містити папку з дидактичними матеріалами до нього, фото-відеоматеріали проведення цього заняття, (для онлайн – відеозапис цього заняття, який ви записуєте). Називаєте <i>Конспект1_Прізвище</i>, <i>Конспект2_Прізвище</i> і так далі.</p> <p><i>Тези, презентація, доповідь</i> (на платформі дистанційного навчання є перелік</p>
--	--

тем, вимоги, шаблони. Вибираєте відповідно до списку, або уточнюєте ще у керівника, якщо хочете змінити).

Звіт (на платформі дистанційного навчання є вимоги і зразок, який ви доповнюєте власними розробками і висновками).

Індивідуальне завдання (написання курсової роботи, проведення досліджень). на платформі дистанційного навчання є методичка. Оберіть тему, запишіть в таблицю, коли затвердять пишуть.

Презентація (на платформі дистанційного навчання є шаблон).

№	Вид роботи	Вага оцінки
1	Особиста участь в настановній конференції.	1
2	Правильно заповнений Щоденник практики .	5
3	Протоколи спостереження за логопедичними заняттями на кожне відвідане заняття.	5
4	Мовленнєва карта.	5
5	Психолого-педагогічна характеристика.	4
6	Логопедична характеристика .	5
7	Логопедична гра .	11
8	4 розширених конспектів логопедичних занять з усіма дидактичними матеріалами до них (з фото і відеоматеріалами).	30
9	Індивідуальний план логопедичної роботи .	5
10	Тези, презентація, доповідь .	10
11	Індивідуальне завдання (курсова робота і дослідження).	5
12	Звіт.	2
13	Презентація.	2
14	Особиста участь в конференції захисту виробничої практики, доповідь з демонстрацією презентації.	10
Всього:		100

До 10 балів додатково за курси, які пройшли під час практики. Додатковий бал за поширення відео з вправами та завданнями в соціальних мережах з позначкою/тегом кафедри.

Умови допуску до підсумкового контролю	Завантажені вчасно матеріали практики на googledrive (гул диск) кафедри; здані вчасно: заповнений вручну щоденник з підписом, печатками керівника (директора) і відгуком та підписом вчителя-логопеда (або консультанта ІРЦ, терапевта мови і мовлення, вчителя-дефектолога, логопеда, дефектолога), характеристика від керівника Баз практик (директора) з підписом і печаткою звіту з підписом здобувача освіти з QR-кодом на googledrive на кафедру логопедії та інноваційних технологій в інклюзії.
Підсумковий контроль	Контроль за проходженням студентами практики покладається на керівника від кафедри Університету. Підсумки практики підбиваються на звітній конференції (після представлення звітної документації, публічної презентації підсумків практики перед комісією, яка складається із керівників від баз практики Університету). Практика оцінюється комісією кафедри, враховуючи пропозиції керівників практики від базової установи та від кафедри, результати захисту методичних матеріалів, виконання завдань практики, підсумків практики, самооцінку студента. Розрахунок рейтингових балів відбувається шляхом накопичення поточних балів за кожне виконане завдання.

7. Політика практики

Академічна доброчесність: Здобувач освіти має самостійно виконати завдання (створення логопедичної гри, конспектів занять, індивідуального плану логопедичної роботи та ін.) без використання штучного інтелекту. Якщо здобувач освіти користується інтернет-джерелами і літературою, то має робити посилання на них. Крім того, виконані завдання мають містити власні завдання і мінімум 5 посилань.

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- [Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.](#)
- [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.](#)
- [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.](#)
- Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять:

Здобувач повинен вчасно приходити на конференції, на практику.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується [«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” \(введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019\) \(див. стор. 4.\).](#) Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта:

Додатковий бал до 10 балів за проходження курсів.

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2011. 95 с.
2. Гінжелюк О. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [р], [р'] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. В. інжелюк, О. В. Дідусенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ, та доповн. Запоріжжя:ТОВ "ЛПС" ЛТД. 172 с.
3. Дорошенко С. О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [л], [л'] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / С. О. Дорошенко, І. В. Кацька, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. ТОВ "ЛПС" ЛТД. — 184 с. Запоріжжя:
4. Федорович Л. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. ЛПС. 2021 124 с.

5. Комплексна оцінка розвитку дитини з мовленнєвими порушеннями: навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед.ун-т імені Павла Тичини, Ф-т дошкільної та спец. освіти; уклад. Л. А. Черніченко. – Умань: Візаві, 2022. – 142 с.
6. Лукачович Г. О. Теоретичні засади опанування лексиною природничого змісту дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 50. Том 1. С.119-124. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.1.25>
7. Мазур Н. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [с], [с'], [з], [з], [4], [ц], [дз], [дз] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / Н. В. Мазур, В. М. Романенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. - Запоріжжя: ТОВ "ЛПКС" ЛТД. – 388 с.
8. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
9. Олефір О.І. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [ш], [ж], [ч], [дж] та звукосполучення (шч) дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. І. Олефір, А. В. Патинка, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., вип. та доповн. Запоріжжя: ТОВ "ЛПКС" ЛТД. – 272 с.
10. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навчально-методичний посібник / Е. Данілавичюте, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань. – Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. – 847 с.

Додаткова

11. Гаврилова Н.С. Прийоми постановки звуків мовлення. *Rodzina centrum swiata*. / Pod redakcja naukowa Urzuli Grucy-Miasik. Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. Str. 331-339.;
12. Гаврилова Н.С. Постановка голосних звуків мовлення –о-, -у- у дітей. Науково-методичний журнал «Логопедія». – 2013 р. - №4. – С. 14-26.
13. Гаврилова Н. Методика формування та стимуляції вимови фонем. Актуальні питання корекційної освіти. Вип. 13. 2019. С 18-36.
14. Гаврилова Н. С. Методика постановки звука -и- Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна. 2013. Вип. 23(2). С. 172-178. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23(2)_25)
15. Гаврилова Н. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ АРТИКУЛЯЦІЇ ФОНЕМИ [Р] Актуальні питання корекційної освіти. Вип. 16 .Том 1. 2020
16. Гаврилова Н.С. Методика корекції порушень артикуляційної моторики кінестетичного типу Актуальні питання корекційної освіти Випуск №10. 2018.
17. Галущенко В., Хлебнікова К. Особливості роботи педагогів в спеціальному закладі компенсуючого типу з дітьми з порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022 С. 484–490.
18. Галущенко В., Морозова Г. Особливості застосування вправ моторної компенсації розвитку дітей логопедичної групи з тяжкими порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022С. 252–258.
19. Данілавичюте, Е. А. Нейродинамічна основа моделювання мовлення та дрібної моторики в контексті комплексної технології надання допомоги при ДЦП. *Особлива дитина: навчання та виховання*. № 4. 2015. С. 8–16
20. Індивідуальна освітня траєкторія та індивідуальний навчальний план: що це і для кого [Електронний ресурс]. 2022. Режим доступу до ресурсу: <https://nus.org.ua/bez-rubryky/indyvidualna-osvitnya-trayektoriya-ta-indyvidualnyj-navchalnyj-plan-shho-tse-i-dlya-kogo/>.
21. Калініченко І.О. Любити і допомагати: путівник для батьків дітей з інтелектуальними порушеннями: навчально-методичний посібник. Полтава: ПОІППО, 2018. 88 с.
22. Квітка Н.О., Лапін А.В. Технології корекційно-розвивальної роботи в інклюзивному навчальному закладі: позаурочний час. Київ, 2020. 156 с.

23. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304с.
24. Книга взаємозв'язку між учителем-логопедом і вихователем логопедичної групи. Середній дошкільний вік : навчальний посібник / О.М. Ляшенко, Н.О. Сич, Т.А. Малюченко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2022. 80 с.
25. Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шеремет. К.: «Слово», 2018. 376 с
26. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. Вип. 15 (2020). С. 130-144.
27. Лопатинська Н. А. Сучасні нейротехнології у логокорекційній діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. Колективна монографія. Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі : монографія / за заг. ред. О.В.Боряк, Т.М. Дегтяренко. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 257 с. С. 162–183.
28. Ленів З. П., Сушко О.І. Практичні аспекти формування ручного праксису в дітей із порушеннями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2012. Вип. 21. С. 158-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2012_21_42
29. Лукачович Г. О. Теоретичні засади опанування лексиною природничого змісту дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 50. Том 1. С.119-124. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.1.25>
30. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
31. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти / Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавічюте Е.А. та ін. Київ, 2021. 24 с.
32. Миронова С. П., Буйняк М. Г. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 136 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/5706/Myronova-S.P.-Buiniak-M.H.-Profesiina-diiialnist-ta-osobystist-korektsiinoho-pedahoha.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
33. Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6836/Metodyka-provedennia-korektsiino-rozvytkovykh-zaniat-z-ditmy-z-porushenniamy-piznavalnoi-diiialnosti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
34. Мілевська О.П. Сутність поняття „логопедичної гімнастики”: сучасний погляд. *Актуальні питання корекційної освіти*. Вип. 10. 2018.
35. Недозим І.В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра: навчання та розвиток: навчально-методичний посібник. Харків, 2020. 96 с.
36. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі: метод. посіб. / уклад.: О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.
37. Омельченко І.М. Методичні рекомендації з організації і проведення корекційно-розвивального навчання школярів із затримкою психічного розвитку: методичні рекомендації. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. К., 2019. 59 с.
38. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.

39. Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями / навчально-методичний посібник / авт.: О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С. Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової. К.: ІСППімені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 154 с.
40. Практичні аспекти діяльності інклюзивно-ресурсного центру : методичний посібник / автори-укладачі: О. В. Коган, О. А. Манукян. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2020. 96 с.
41. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І., Душка А.Л., Недозим І.В., Омельченко І.М., Орлов О.В. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник / за ред. В.В. Засенко, Л.І. Прохоренко. Київ, 2020. 435 с.
42. Рібцун Ю. В. Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.
43. Рібцун Ю. В. Діалогова взаємодія педагогів та учнів початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення (1-2, 3-4 класи) («Мистецька галузь», «Технологічна галузь») // Стандартизація навчально-методичного забезпечення навчання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навч.-метод. посіб. К. : Ін-т спец. педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України. 2020. 57 с.
44. Рібцун Ю. В. До питання створення універсальних освітніх програм для дітей з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання.* № 1, 2022. С. 53–68.
45. Рібцун Ю.В. Вивчення практичних функцій молодших школярів з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання.* № 3, 2021. С. 28–45.
46. Рібцун Ю.В. Реалізація логопсихосинергетичного підходу у формуванні практичних функцій у дітей із заїканням. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету.* 2022. С. 220–224.
47. Рібцун Ю. В. Методичні рекомендації щодо формування фонетико-фонематичної складової експресивного мовлення молодших дошкільників із ЗНМ. *Український логопедичний вісник : зб. наук. пр. – Вип. 1. – 2010. – С. 72–81*
48. Савінова Н. В. С 13 Інклюзивне навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з психофізичними порушеннями. Частина 3. (Для змішаної форми навчання) : навчально-методичний посібник / Н. В. Савінова, М. І. Берегова, Д. М. Борулько. Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. 184 с.
49. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укл: Тетяна Скрипник. Київ, 2015. 63 с.
50. Федорович Л.О., Чубенко О.В. Логопедична робота з дітьми із фонетико- фонематичними порушеннями мовлення: завдання, вправи, ігри. Запоріжжя : ЛПІС ЛТД, 2018. 306 с. Федорович Л.О. Логопедичний альбом: навчальний наочний посібник. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2014. 144 с.

завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
кандидат педагогічних наук, доцент
викладач кафедри

Оксана ДЖУС
Зоряна ЛЕНІВ
Галина ЛУКАЧОВИЧ